

אל תהי צדיק הרבה

"אל תהי צדיק הרבה" כהן נון אל הַתְּהִלָּה

פעם אחת התארה הרה"צ הר' מנחם נחום מטשענוביל אצל מורהו הבועל שם טוב בקדעת שמע [אקסניה] שלו, טרם שנתגלה. הרה"צ ר' מנחם נחום בהיותו אברך היה דרשן מוכיח, היינו שהלך רגל מעיריה לעיירה לדוש ולחוכיח את בני ישראל.

כאשר ישבו אל השולחן לסעוד סעודת שבת קודש כיבדו את האורח לשבת בראש השולחן, וכ"ק מורהו זוגתו הרבנית ישבו בצד השולחן. עמו נהג באופן אחר, בקרוב ובהתגלות מעט מזעיר.

בעת הסעודה ביטל הבועל שם טוב את הרה"צ ר' מנחם נחום ומשך את כובעו מצד לצד, והזופיצע של הר' מנחם נעשה מבכד צמר גפן, שלא היה מן העשירים אז לתפור בגדי של nisi, ומשך אותה כ"ק הבועל שם טוב פעם בימין ופעם בשמאלי.

ותאמר הרבנית: מה לך לאורה שלנו? ויאמר כ"ק מורהו זוגתו הרבנית: אין את יודעת איך הוא? הוא רוצה לחתת את כל הגן עדן לעצמו!

אחר כל זה בירך אותו שבניינו ונכבדיו היו לבושים זופיצעס של nisi, ויסעו במרכבה של זהב.

רשימות דברים ד, עמי ל

מהబעל שם טוב, פירוש "חשבתיך דרכיך ואשיבה רגלי אל עדותיך": והענין כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", רוצה לומר שיהיה בטוב ההוא אשר יעשה מבלי שום פניה וחטא, זה אי אפשר. וביאר, כי כשיעשה טוב בלי שום דבר רוע מתגרה בו יציר הרע. מה שאין כן כשרואה היצה"ר שיש בו חלק יצה"ר מניחו והולך לו, ואז נגמר הדבר ויעשה לשם אחר כך.

זה שכותבי: "ישראל גנבים הם", כי צריך לגנוב דעת היצה"ר בכל דבר מצوها. וזה שכותבו: "חשבתיך דרכיך", רוצה לומר – בכל דבר מצوها או קדושה בתחלת חשבתיך דרכיך להנאת הגשמי, ואחר כך "ואהשיבה רגלי אל עדותיך", רוצה לומר "רגלי" – הרجل שהורגל עצמו שלא לשמה, אז עשיתי לשמה.

כען לא סאן גאנַה